

Sygn. akt IX GC 205/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2017r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku Wydział IX Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Magdalena Kiedrowicz - Kopeć

Protokolant sekretarz sądowy Łukasz Droszkowski

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2017r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego M. M. na rzecz powoda Bank (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę **142.041,60 zł.** (sto czterdzieści dwa tysiące czterdzieści jeden złotych 60/100) wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 67.132,80 zł. od dnia 28 maja 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 74.908,80 zł. od dnia 06 czerwca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.,

i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty:

- 142.041,60 zł. od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego M. M. na rzecz powoda

Bank (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 7.103,00 zł

(siedem tysięcy sto trzy złote) tytułem zwrotu kosztów sądowych i

kwotę 5.417,00 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem

zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IX GC 205/17

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) S.A. w W. wniósł przeciwko pozwanemu M. M. pozew o orzeczenie nakazem zapłaty, aby pozwany zapłacił na rzecz powoda kwotę 142.041,60 zł wraz z:

- odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 67.132,80 zł od dnia 28 maja 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 74.908,80 zł od dnia 6 czerwca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty

oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w terminie 14 dni od dnia doręczenia nakazu zapłaty albo w tym terminie wniósł sprzeciw.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dnia 12 lutego 2013r. zawarł z klientem (...) sp. z o.o. w O. umowę faktoringową nr (...), której przedmiotem było nabywanie lub nabywanie i finansowanie wierzytelności oraz ich administrowanie przez powoda, na podstawie której nabył od klienta celem finansowania bezsporną, zbywalną i nieobciążoną wierzytelność w stosunku do pozwanego, potwierdzoną fakturą VAT nr (...) – 14 z dnia 28 listopada 2014 r. na kwotę 67.132,80 zł oraz fakturę VAT nr (...) – 14 z dnia 9 grudnia 2014 r. na kwotę 74.908,80 zł. Zgodnie z treścią umowy powód, na podstawie zestawień wierzytelności przedłożonych przez klienta, zaakceptował do nabycia wierzytelności w stosunku do pozwanego, w tym wierzytelności objęte pozwem. Klient przedstawiając zestawienia wierzytelności potwierdzał, że są to wierzytelności, które nie podlegają potrąceniu i nie występują zarzuty ze stosunku klient – kontrahent, w tym niewykonania lub nienależytego wykonania świadczenia ze strony klienta, które stanowiłyby podstawę do odmowy zapłaty ze strony kontrahenta. Pozwany został zawiadomiony o zawarciu przedmiotowej umowy oraz o cesji wierzytelności przysługujących klientowi, co potwierdził składając swój podpis. W związku z brakiem płatności należności objętych fakturami powód wezwał pozwanego do zapłaty należności, wezwaniem do zapłaty z dnia 23 maja 2016 r. W odpowiedzi na wezwanie pozwany pismem z dnia 1 czerwca 2016 r. wniósł o wykazanie stosownymi dokumentami, że doszło do przejścia praw z (...) sp. z o.o. na rzecz powodowego banku, tym samym nie kwestionując istnienia wierzytelności objętej przedmiotowymi fakturami. Pomimo, wezwania pozwanego do zapłaty pozwany nie dokonał oczekiwanej zapłaty.

Nakazem zapłaty wydanym dnia 25 stycznia 2017 r. w postępowaniu upominawczym, sygn. akt IX GNc 71/17, referendarz sądowy Sądu Okręgowego w Gdańsku IX Wydział Gospodarczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Składając sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych prawem.

W kontrze do żądania powoda pozwany podniósł następujące zarzuty:

1. nieudowodnienia przez powoda istnienia wierzytelności stanowiącej podstawę powództwa,
2. nieudowodnienie przejścia wierzytelności z (...) sp. z o.o. na powoda,
3. braku objęcia umową faktoringu oraz cesją wierzytelności stanowiących podstawę powództwa,
4. braku związania cesją wierzytelności po stronie pozwanego,
5. zapłaty należności będących podstawą powództwa na rzecz (...) sp. z o.o.,
6. wygaśnięcia wierzytelności, w wypadku jej istnienia, w związku z potrąceniem,
7. potrącenia wzajemnych wierzytelności stron.

W uzasadnieniu pisma pozwany w pierwszej kolejności zakwestionował zasadność dochodzonego przez powoda roszczenia. Wskazał, że przejście wierzytelności (...) sp. z o.o. na rzecz powoda, a tym samym i zobowiązania pozwanego było nieskuteczne. W ocenie pozwanego dowodem przejścia wierzytelności i jego skuteczności wobec pozwanego nie może być dokument w postaci załącznika nr 5 do umowy faktoringowej nr 12 lutego 2013 r. Na podstawie informacji o treści: „Uprzejmie informujemy, że wszystkie obecne wierzytelności oraz te, które będą przysługiwały nam w przyszłości wobec Państwa Firmy zostały przelane na rzecz Banku (...) S.A., ul. (...), (...)- (...) W., na podstawie zawartej umowy faktoringowej” pozwany dokonał płatności scedowanych przez (...) sp. z o.o. wierzytelności na powoda, które miały charakter wierzytelności obecnych tzn. objętych fakturami nr (...) z dnia

29 maja 2014 r. oraz (...)z dnia 30 kwietnia 2014 r. Zdaniem pozwanego zapłata ta była bezpodstawną, albowiem wierzytelności nie były objęte umową faktoringu i nie zostały objęte cesją na rzecz powoda. Jednocześnie brak było również podstaw do zapłaty na rzecz powoda kwot wynikających z faktur, które mają stanowić podstawę powództwa, albowiem faktury te zostały wystawione po dacie otrzymania przez pozwanego i przekazania do powoda dokumentu w postaci załącznika nr 5 do umowy faktoringowej nr (...) z dnia 12 lutego 2013 r. Stanowiły one bowiem wierzytelności przyszłe. Pozwany zarzucił, że w niniejszej sprawie co prawda doszło do wskazania wierzyciela – (...) sp. z o.o. oraz dłużnika – M. M., niemniej jednak nie wskazano stosunku prawnego, z którego miały wynikać wierzytelności przyszła lub wierzytelności przyszłe objęte cesją. W związku z brakiem zindywidualizowania wierzytelności przyszłych nie doszło do skutecznej wobec pozwanego cesji. W dalszej kolejności pozwany zwrócił uwagę, iż stał się kontrahentem w rozumieniu umowy faktoringowej dopiero od dnia 2 lutego 2015 r., albowiem dopiero aneksem z tego dnia wprowadzono listę kontrahentów obowiązującą od dnia 2 lutego 2015 r., która jako pierwsza objęła pozwanego. Nie był on objęty żadną z poprzednich list. Ponadto objęte pozwem należności zostały na mocy umowy cesji wierzytelności z dnia 27 lipca 2015 r. przelane przez (...) sp. z o.o. na (...) sp. z o.o. Następnie w dniu 11 sierpnia 2015 r. pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia. Na jego podstawie pozwany dokonał zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o. zapłaty kwoty 50.000 zł tytułem należności stwierdzonej fakturą VAT nr (...). Wskazując, że powód nie zawiadomił go skutecznie o cesji pozwany stwierdził, że przelew kwoty 50.000 zł na rzecz (...) sp. z o.o. ma skutek względem powoda. Jednocześnie pozwany z ostrożności procesowej podniósł zarzut materialnoprawnego oraz procesowego potrącenia wierzytelności powoda dochodzonej w niniejszym postępowaniu z wierzytelnością pozwanego o zwrot bezpodstawnie zapłaconej na rzecz powoda kwoty 61.689,60 zł tytułem zapłaty faktury VAT nr (...) z dnia 29 maja 2014 r. przelanej w dniu 17 listopada 2014 r. oraz kwoty 66.873,60 zł tytułem zapłaty faktury VAT nr (...) z dnia 30 kwietnia 2014 r. przelanej w dniu 10 grudnia 2014 r. Wierzytelności te nie były objęte umową faktoringową.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Bank (...) S.A. w W. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się m.in. finansową działalnością usługową, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych. Z kolei przedmiotem działalności prowadzonej przez pozwanego M. M. pod nazwą M. M. Usługi Rolnicze jest działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną.

/ **dowód:** informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców KRS powoda nr (...) k. 77 – 83, wydruk z (...) dotyczący pozwanego k. 84 akt sprawy/

Dnia 12 lutego 2013 r. powód Bank (...) S.A. w W. jako faktor zawarł z (...) sp. z o.o. w O. jako klientem umowę faktoringową nr (...). Przedmiotem umowy było nabywanie przez faktora wierzytelności, administrowanie wierzytelnościami, finansowanie nabytych wierzytelności oraz przejęcie ryzyka niewypłacalności. Na potrzeby zawartej umowy, ustalono, że:

- wierzytelność to wierzytelność pieniężna przysługująca klientowi (podmiotowi dokonującemu zbycia na rzecz faktora wierzytelności pieniężnych) w stosunku do kontrahenta (podmiotu zobowiązanego do spłaty wierzytelności przenoszonej przez klienta na faktora na podstawie umowy, zgłoszonego przez klienta zgodnie z załącznikiem nr 2 do umowy „Zgłoszenie kontrahenta”) z tytułu umów sprzedaży bądź dostawy towarów, usług lub praw, zawieranych pomiędzy tymi podmiotami,

- nabycie wierzytelności to przeniesienie przez klienta na faktora własności wierzytelności oraz wszystkich związanych z nią praw, w tym prawa do otrzymania świadczenia pieniężnego od kontrahenta na podstawie art. 509 i następnych kodeksu cywilnego oraz przyjęcie tego przelewu przez faktora. Poprzez nabycie wierzytelności faktor nie przejmuje zobowiązań klienta wobec kontrahenta i nie staje się on przez to stroną umowy handlowej, na podstawie której powstała wierzytelność,

- limit kontrahenta to w przypadku usługi faktoringu niepełnego maksymalna kwota finansowania klienta przez faktora z tytułu wierzytelności wobec danego kontrahenta, a w przypadku usługi faktoringu pełnego maksymalna

wartość nominalna zaakceptowanych do finansowania wierzytelności wobec danego kontrahenta z uwzględnieniem spłat dokonanych przez kontrahenta lub klienta. Limit ma charakter odnawialny.

Zgodnie z § 4 umowy z dniem jej podpisania następuje nabycie przez faktora wszystkich istniejących wierzytelności w stosunku do kontrahentów objętych umową, jak również praw do wszystkich przyszłych wierzytelności w stosunku do kontrahentów objętych umową, których nabycie następuje z chwilą powstania tychże wierzytelności. Za datę powstania wierzytelności uznaje się datę wystawienia faktury VAT lub spełnienia przez klienta świadczenia niepieniężnego na rzecz kontrahenta w zależności, która z tych dat jest wcześniejsza. Na podstawie § 13 ust. 2 umowy strony ustaliły, że zaakceptowani przez faktora kontrahenci z przyznanymi im jednostkowymi limitami kontrahenta oraz ustanowionymi dla nich innymi parametrami będą określani na liście kontrahentów. Lista kontrahentów może ulegać zmianie podczas obowiązywania umowy, a jej zmiana nie stanowi zmiany warunków umowy i następuje poprzez złożenie klientowi przez faktora odpowiedniego oświadczenia woli (nowej listy kontrahentów). Zgodnie z § 16 ust. 1 i 2 umowa została zawarta na czas nieokreślony, przy czym zastrzeżono, że każda ze stron może ją wypowiedzieć z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie pod rygorem nieważności musiało zostać złożone pisemnie. Zastrzeżono, że rozwiązanie umowy nie ma wpływu na zobowiązania, jakie przyjął na siebie Klient w Umowie, które wiążą Klienta do czasu ostatecznego rozliczenia Umowy (§ 16 ust. 4 umowy)

W oparciu o art. 95ust. 1 ustawy prawo bankowe powód stwierdził, iż została zawarta z (...) Spółką z o.o. w O. umowa faktoringowa nr (...) oraz złożył oświadczenie, że z dniem podpisania umowy nastąpiło nabycie przez faktora wszystkich istniejących wierzytelności w stosunku do kontrahentów objętych umową, jak również praw do wszystkich przyszłych wierzytelności w stosunku do kontrahentów objętych umową, których nabycie następuje z chwilą powstania tychże wierzytelności. Na listach kontrahentów obowiązujących odpowiednio od dnia 15 kwietnia 2014 r. oraz 2 lutego 2015 r. został wskazany pozwany M. M. świadczący usługi rolnicze. W jego przypadku przewidziano faktoring niepełny z limitem kontrahenta 200.000 zł.

Zgodnie z treścią umowy powód, na podstawie zestawień wierzytelności przedłożonych przez klienta, zaakceptował do nabycia wierzytelności przysługujące od pozwanego.

/ **dowód:** umowa faktoringowa nr (...) z dnia 12 lutego 2013 r. wraz z załącznikami i aneksami do umowy k. 4 – 42, lista kontrahentów obowiązująca od dnia 15 kwietnia 2014 r. k. 122 – 127 akt sprawy, lista kontrahentów obowiązująca od dnia 2 lutego 2015 r. k. 43-46 akt sprawy /

Najpóźniej w dniu 3.06.2014r. pozwany zawiadomiony został o zawarciu przedmiotowej umowy oraz o cesji wierzytelności przysługujących klientowi, co potwierdził składając swój podpis. W zawiadomieniu wskazano numer rachunku bankowego, na który należało dokonywać zapłaty. Ponadto na każdej fakturze wystawionej przez klienta a przyjętej do finansowania przez powoda widniała informacja o dokonanej cesji wierzytelności wraz ze wskazaniem numeru rachunku, na który winna nastąpić płatność.

/ **dowód:** podpisane przez pozwanego zawiadomienie wraz z potwierdzeniem przekazania dokumentu do (...) k. 60 – 61 akt sprawy/

W dniu 30 kwietnia 2014r. (...) Spółka z o.o. w O. wystawiła fakturę Vat nr (...) zgodnie z którą pozwany był zobowiązany do zapłaty kwoty 66.873,60 zł. a w dniu 29 maja 2014r. fakturę Vat nr(...) na kwotę 61.689,60 zł.

/okoliczność bezsporna /

Na podstawie umowy faktoringu z dnia 12 lutego 2013r. powód nabył od (...) Spółka z o.o. w O. (klienta) celem finansowania bezsporne, zbywalne i nieobciążone wierzytelności wynikające z w/w faktur w stosunku do pozwanego.

Pozwany dokonał zapłaty należności wynikających z wyżej wymienionych faktur na rachunek bankowy faktora (powoda) jako nabywcy wierzytelności odpowiednio w dniu 10 grudnia 2014r. i 17 listopada 2014r.

/ **dowód:** wydruk z systemu płatności powoda k. 62, umowa faktoringowa nr (...) z dnia 12 lutego 2013 r. wraz z załącznikami i aneksami do umowy k. 4 – 42, lista kontrahentów obowiązująca od dnia 15 kwietnia 2014 r. k. 122 – 127 akt sprawy, lista kontrahentów obowiązująca od dnia 2 lutego 2015 r. k. 43-46 , zestawienie wierzytelności k.127,128, 9 58, zestawienie wierzytelności z dnia 9 grudnia 2014 r. k. 59 akt sprawy/63/

W dniu 28 listopada 2014 r. (...) Spółka z o.o. w O. wystawiła fakturę Vat nr (...) na kwotę 67.132,80 zł zgodnie z którą pozwany był zobowiązany do zapłaty ceny za dostarczony towar a w dniu 9 grudnia 2014 r. fakturę Vat nr (...) na kwotę 74.908,80 zł.

Na w/w fakturach została zamieszczona adnotacja , iż wierzytelności wynikające z obu faktur zostały przelane na rzecz Bank (...) S.A. i zapłatę za te wierzytelności należy dokonać na wskazany rachunek bankowy powoda.

Na podstawie umowy faktoringu z dnia 12 lutego 2013r. powód nabył od (...) Spółka z o.o. w O. (klienta) celem finansowania bezsporne, zbywalne i nieobciążone wierzytelności wynikające z w/w faktur w stosunku do pozwanego.

/ **dowód:** faktura VAT nr (...) z dnia 28 listopada 2014 r. k. 56, faktura VAT nr (...) z dnia 9 grudnia 2014 r. k. 57, umowa faktoringowa nr (...) z dnia 12 lutego 2013 r. wraz z załącznikami i aneksami do umowy k. 4 – 42, lista kontrahentów obowiązująca od dnia 15 kwietnia 2014 r. k. 122 – 127 akt sprawy, lista kontrahentów obowiązująca od dnia 2 lutego 2015 r. k. 43-46 zestawienie wierzytelności z dnia 28 listopada 2014 r. k. 58, zestawienie wierzytelności z dnia 9 grudnia 2014 r. k. 59 akt sprawy/

Dnia 27 lipca 2015 r. (...) sp. z o.o. w O. zawarł umowę, w której zawarto postanowienie, że (...) sp. z o.o. w O. przelewa na (...) sp. z o.o. w W. wierzytelność przysługującą mu od pozwanego M. M. w wysokości 142.041,60 zł wynikającą z faktury VAT nr (...) oraz faktury VAT nr (...). Pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. w W. porozumienie, w ramach którego ustalono zasady spłaty tego zadłużenia.

/ **dowód:** umowa cesji wierzytelności z dnia 27 lipca 2015 r. k. 102 – 103, porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia wraz z przystąpieniem do długu z dnia 11 sierpnia 2015 r. k. 104 – 105 akt sprawy/

Powód rozwiązał umowę z (...) sp. z o.o. w O. pismem z dnia 21 października 2015 r. z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia.

/ **dowód:** wypowiedzenie umowy faktoringowej nr (...) wraz z potwierdzeniem odbioru k. 64 – 65 akt sprawy/

Klient nie dokonał spłat kwoty finansowania wypłaconego w oparciu o umowę faktoringu. W związku z brakiem płatności należności objętych fakturami VAT nr (...) z dnia 28 listopada 2014 r. na kwotę 67.132,80 zł oraz nr (...) z dnia 9 grudnia 2014 r. na kwotę 74.908,80 zł, powód pismem z dnia 23 maja 2016 r. wezwał pozwanego do zapłaty należności. W odpowiedzi na wezwanie pozwany pismem z dnia 1 czerwca 2016 r. wniósł o wykazanie stosownymi dokumentami, że doszło do przejścia praw z (...) sp. z o.o. na rzecz powodowego banku. Pomimo, że powód przedstawił pozwanemu zawiadomienie o dokonaniu cesji wierzytelności przysługujących klientowi na rzecz powoda zarówno istniejących jak i przyszłych w stosunku do pozwanego pozwany nie dokonał oczekiwanej zapłaty.

/ **dowód:** przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 23 maja 2016 r. wraz z potwierdzeniem odbioru k. 66 – 67, pismo pozwanego z dnia 1 czerwca 2016 r. wraz z pełnomocnictwem k. 68 – 69, pismo powoda z dnia 10 czerwca 2016 r. wraz z potwierdzeniem odbioru k. 70 – 72, ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 19 września 2016 r. wraz z potwierdzeniem odbioru k. 73 – 74 akt sprawy/

W piśmie z dnia 14 lutego 2017 r. pozwany wezwał powoda do zwrotu kwot 61.689,60 zł i 66.873,60 zł jako mylnie przez niego przelanych w przekonaniu, że wierzytelności o zapłatę wskazanych kwot objętych fakturami (...)oraz (...) wystawionymi przez (...) sp. z o.o. zostały objęte umową faktoringu nr (...) z dnia 12 lutego 2013 r. Jednocześnie w dniu 14 lutego 2017r. pełnomocnik procesowy powoda radca prawny P. B. sporządził i podpisał pismo skierowane do Banku (...) S.A. w W. zatytułowane „Oświadczenie o potrąceniu” w którym wskazał, iż w oparciu o dzielone

mu pełnomocnictwo składa oświadczenia o potrąceniu wierzytelności o zwrot kwot 61.689,60 zł. i 66.873,60 z wierzytelnościami powoda o zapłatę kwot dochodzonych w niniejszym postępowaniu. Pismo to zostało wysłane adresatowi w dniu 15 lutego 2017r.

/ **dowód:** oświadczenie o potrąceniu z dnia 14 lutego 2017 r. wraz z załącznikiem i potwierdzeniem nadania k. 106 – 109 akt sprawy/

Sąd zważył, co następuje

Istotne dla rozstrzygnięcia przedmiotowego sporu okoliczności faktyczne Sąd ustalił w oparciu o zaferowane przez strony odpisy dokumentów. Zostały one poświadczane za zgodność z oryginałem przez reprezentujących strony profesjonalnych pełnomocników. Żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości i autentyczności przedłożonych dokumentów prywatnych dlatego też Sąd uznał je za wiarygodne i przyjął za podstawę dokonanych ustaleń faktycznych.

Wszechstronna analiza zgromadzonego w toku przedmiotowego postępowania materiału dowodowego pozwoliła Sądowi dojść do przekonania o zasadności wytoczonego powództwa w całości.

Z uwagi na to, iż roszczenia pozwu wynikają z zawartej w dniu 12 lutego 2013r. pomiędzy powodem Bankiem (...) S.A. w W. (faktorem) a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w O. (klientem) umowy faktoringowej tytułem wstępu konieczne jest odniesienie się do konstrukcji prawnej umowy faktoringu oraz jej skutków prawnych w sferze zobowiązań pozwanego (kontrahenta klienta).

Faktoring jest umową między faktorantem (klientem) i faktorem, na podstawie której faktorant przenosi na faktora własność wierzytelności wynikających z umowy sprzedaży dóbr (produktów, towarów, usług) klientom a faktor nabywa wierzytelność ale i świadczy pewne dodatkowe, ściśle określone w umowie, usługi, pobierając stosowne wynagrodzenie w formie dyskonta przy zakupie wierzytelności. Na gruncie prawa polskiego jest umową nienazwaną a podstawą do jej zawarcia stanowią przepisy kodeksu cywilnego oraz kodeksu spółek handlowych. W obowiązujących regulacjach prawnych nie ma bezwzględnie obowiązujących przepisów dotyczących wyłącznie tego rodzaju umów. W konkretnych przypadkach faktoring łączy elementy wielu instytucji prawnych uregulowanych przez prawo cywilne – przede wszystkim cesji wierzytelności, zlecenia, umowy o dzieło, pożyczki – w zależności od sytuacji i potrzeb stron. Zakres i treść umowy faktoringowej określa zatem konkretna umowa szczegółowo regulująca jej zakres oraz prawa i obowiązki stron.

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy przedmiotem umowy faktoringowej nr (...) z dnia 12 lutego 2013r. było nabywanie przez faktora (powoda) od faktoranta (klienta) wierzytelności, administrowanie wierzytelnościami, finansowanie nabytych wierzytelności oraz przejęcie ryzyka niewypłacalności. Przy czym uzgodniono w niej, że:

- wierzytelność to wierzytelność pieniężna przysługująca klientowi (podmiotowi dokonującemu zbycia na rzecz faktora wierzytelności pieniężnych) w stosunku do kontrahenta (podmiotu zobowiązanego do spłaty wierzytelności przenoszonej przez klienta na faktora na podstawie umowy, zgłoszonego przez klienta zgodnie z załącznikiem nr 2 do umowy „Zgłoszenie kontrahenta”) z tytułu umów sprzedaży bądź dostawy towarów, usług lub praw, zawieranych pomiędzy tymi podmiotami,

- nabycie wierzytelności to przeniesienie przez klienta na faktora własności wierzytelności oraz wszystkich związanych z nią praw, w tym prawa do otrzymania świadczenia pieniężnego od kontrahenta na podstawie art. 509 i następnych kodeksu cywilnego oraz przyjęcie tego przelewu przez faktora. Przy czym umówiono się, iż z dniem jej podpisania następuje nabycie przez faktora wszystkich istniejących wierzytelności w stosunku do kontrahentów objętych umową, jak również praw do wszystkich przyszłych wierzytelności w stosunku do kontrahentów objętych umową, których nabycie następuje z chwilą powstania tychże wierzytelności. Za datę powstania wierzytelności uznano datę

wystawienia faktury VAT lub spełnienia przez klienta świadczenia niepieniężnego na rzecz kontrahenta w zależności, która z tych dat jest wcześniejsza. (§ 4 umowy).

W ocenie Sądu w świetle powyższych zapisów umowy nie budzi wątpliwości ,że przedmiotem omawianej umowy faktoringowej było nabycie przez Bank (...) S.A. w W. (faktora) nie tylko wierzytelności (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w O. (klienta) istniejących i wymagalnych w chwili zawarcia umowy ale i również wierzytelności przyszłych z tytułu istniejących lub zawartych przez niego w czasie obowiązywania umowy faktoringowej - umów sprzedaży, dostawy towarów, usług lub praw - ze swoimi kontrahentami.

Dla oceny ważności i skuteczności przyjęcia w umowie takiej konstrukcji konieczne jest sięgnięcie do przepisów art. 509 i następnych kodeksu cywilnego. Stosownie do treści art. 509 § 1 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Podkreślić należy, iż w nauce prawa oraz orzecznictwie nie ma wątpliwości co do tego, że przedmiotem cesji również tych objętych umową faktoringu mogą być zarówno wierzytelności istniejące, jak i przyszłe. Jeżeli zaś chodzi o te ostatnie z wymienionych należą do nich wierzytelności z czynności prawnych dokonanych pod warunkiem zawieszającym lub z zastrzeżeniem terminu, wierzytelności, u których podłoża leży częściowo tylko zrealizowany stan faktyczny uzasadniający jej powstanie oraz wierzytelności, których powstanie jest w całości kwestią przyszłości (nadzieja na powstanie wierzytelności). Przy czym zwrócić należy uwagę, że przepisy dotyczące przelewu wierzytelności (art. 509 i nast. k.c.) nie wymagają aby wierzytelność będąca przedmiotem cesji musiała być określona kwotowo. Wystarczające jest takie jej określenie aby dłużnik był zorientowany, po zgłoszeniu roszczenia przez cesjonariusza, jakie roszczenie winien spełnić celem zaspokojenia wierzytelności. (por .wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa 749/16, LEX nr 2229160)

Sąd rozpoznający sprawę w pełni podziela też stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2016r. w sprawie V CSK 379/15 zgodnie z którym umowa przelewu wierzytelności przyszłej przenosi na nabywcę uprawnienie do żądania spełnienia przez dłużnika świadczenia z takiej wierzytelności. Uprawnienie to realizuje się z chwilą zajścia zdarzenia wynikającego ze stosunku prawnego łączącego wierzyciela z dłużnikiem, które można też opisać jako skutek z mocą wsteczną wraz ze zrealizowaniem się stanu faktycznego. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, przelew wierzytelności przyszłej jest czynnością o skutku zobowiązująco-rozporządzającym, z tym że skutek rozporządzający następuje dopiero w chwili oznaczenia wierzytelności (art. 509 k.c.).

Tylko strony umowy przelewu mogłyby postanowić, że cesjonariusz nabędzie wierzytelność dopiero w momencie, kiedy zajdzie zdarzenie, od którego zależy wymagalność roszczenia o zapłatę. Podobnie jest z możliwością rozdzielenia skutku czynności z założenia zobowiązująco-rozporządzającej własnością rzeczy w umowie sprzedaży, na czynność tylko zobowiązującą i następnie dopiero w jej wykonaniu - czynność rozporządzającą. Brak odpowiedniego postanowienia umieszczonego w umowie przelewu z woli stron oznacza brak podstawy prawnej, z której wynikałoby ograniczenie skutków przelewu tylko do zobowiązania, co sprawiałoby, że najpierw powstałyby one w majątku cedenta, a dopiero potem przeszły do majątku cesjonariusza. (LEX nr 2023442, Biul.SN 2016/6/13, OSNC-ZD 2017/1/15).

Biorąc zasady wykładni określone w art 65§ k.c. w oparciu o stanowisko powoda , które zgodne jest z treścią umowy faktoringowej nr (...) wolą stron tej umowy o czym świadczy zapis §4 objęto nabycie przez powoda (faktora) również wierzytelności przyszłych jak również praw do wszystkich przyszłych wierzytelności w stosunku do kontrahentów objętych umową, których nabycie następuje z chwilą powstania tychże wierzytelności, a za datę powstania wierzytelności przyszłej uznano datę wystawienia faktury Vat. Jak wynika z powyższego zapisu wolą stron było wywołanie skutku zobowiązująco-rozporządzającego w stosunku do przyszłych wierzytelności faktora (klienta) już z chwilą wymienienia kontrahenta na liście kontrahentów objętych umową.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd doszedł do wniosku, iż zgodnie z zapisami § 4 i 5 umowy faktoringowej pozwany M. M. od dnia 15 kwietnia 2014r. stał się kontrahentem w rozumieniu umowy faktoringowej nr (...) albowiem wówczas (...) Sp. z o.o. złożył listę kontrahentów na której pod poz.(...) tej listy został wymieniony pozwany z limitem do

kwoty 200.000 zł. (k. 122 – 127). Pozwany został wymieniony również na kolejnej złożonej przez klienta dnia 2 lutego 2015 r. i zaakceptowanej przez powoda liście kontrahentów pod poz. (...) (k. 43-46). Skutek taki wynika bowiem z zapisu §13 ust. 2 umowy. Niezależnie od tego klient złożył powodowi zestawienie wierzytelności do nabycia prosząc o ich akceptację w ramach przyznanego limitu klienta i poszczególnych limitów Kontrahentów określonych na Liście Kontrahentów (k 58,59128 i 129). W ocenie Sądu w świetle zapisów umowy i przedłożonych dokumentów wbrew stanowisku pozwanego przelewy wierzytelności przyszłych (...) Sp. z o.o. w stosunku do pozwanego a skonkretyzowane z chwilą wystawienia faktur Vat nr (...) były prawnie skuteczne i ważne oraz wywarły skutek w postaci nabycia przez powoda wierzytelności wynikających z tych faktur od dnia 15 kwietnia 2014r.

Przekroczenie wielkości limitu przewidzianego w umowie faktoringowej w ocenie Sądu nie powoduje nieważności cesji wierzytelności jeżeli faktor zaakceptował jej nabycie. Zwrócić należy uwagę, że umowa faktoringowa przewidywała limit odnawialny a to oznacza, iż z chwilą zapłacenia przez kontrahenta długu wynikającego z wierzytelności wcześniej odradza się limit dla tego kontrahenta określony na liście kontrahentów. Nie ma zatem przeszkód aby następne wierzytelności przysługujące klientowi wobec tego kontrahenta w ramach umowy faktoringu zostały przelane na faktora.

Z momentem spłaty przez pozwanego należności wynikających z faktur Vat nr (...) co w zasadzie zbiegało się w czasie z wystawieniem faktur (...) limit odnowił się. Z tych względów zdaniem Sądu stanowisko pozwanego w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie budzi wątpliwości, że pozwany został zawiadomiony przez (...) Sp. z o.o. o zawarciu umowy faktoringowej nr (...) oraz o tym, że wszystkie obecne wierzytelności oraz te, które będą przysługiwały tej spółce w przyszłości wobec pozwanego zostały przelane na rzecz Banku (...) S.A. w W. najpóźniej w dniu 3 czerwca 2014r. Od tego dnia pozwany miał pełną wiedzę, że A. Sp. o.o. zbył wskazane wierzytelności a zapłata za nie powinna być uiszczana na rzecz nabywcy wierzytelności - Banku (...) S.A. w W.. Przyjęcie do wiadomości tej informacji pozwany potwierdził własnoręcznym podpisem. Dodatkowo na wystawionych przez A. Sp. o.o. fakturach znajdowała się adnotacja o tym, iż wierzytelność przeszła na powoda oraz o informacja o numerze rachunku bankowego powoda na jaki płatność ma być uregulowana. Od tej chwili też pozwany aby spełnić swoje zobowiązania wynikające z faktur Vat nr(...) (co uczynił) jak i z faktur nr (...) powinien jego regulować do rąk powoda. Od momentu zawiadomienia go przez zbywcę wierzytelności o przelewie miał obowiązek zapłaty należności na rzecz nabywcy wierzytelności.

Zdaniem Sądu w okolicznościach rozpoznawanej sprawy pozwany nie zwolnił się z odpowiedzialności za dług wynikający z faktur (...) albowiem świadczył na rzecz osoby nie uprawnionej. Umowa cesji wierzytelności zwarta pomiędzy (...) Spółką z o.o. w W. a (...) sp. z o.o. w dniu 27.07.2015r. nie przeniosła bowiem skutecznie na (...) Spółką z o.o. w W. wierzytelności wynikających z faktur Vat nr (...). W tym dniu (...) sp. z o.o. nie był bowiem wierzycielem pozwanego a zatem nie mógł skutecznie rozporządzać tymi wierzytelnościami. Wierzytelności te, o czym mowa była we wcześniejszych rozważaniach zostały skutecznie przelane na powoda na mocy umowy faktoringowej nr (...). Konsekwencją braku nabycia wierzytelności wynikających z w/w faktur przez (...) Spółką z o.o. w W. jest to, że zawarte między M. Polska a pozwanym porozumienie i zapłata przez pozwanego na rzecz M. Polska wskazanych w tym porozumieniu kwot nie wywołały skutku w postaci zwolnienia pozwanego z długu wynikającego z faktur Vat nr (...). Jak słusznie zwrócił uwagę powód - pozwany mając wiedzę o przelewie wierzytelności na podstawie umowy faktoringowej na powoda, przed przystąpieniem do zawarcia porozumienia powinien ustalić kto jest faktycznie wierzycielem wierzytelności objętych tymi fakturami. W przypadku sporu co do tego kto jest faktycznie wierzycielem stosownie do przepisów art. 467pkt 3 k.c. celem uzyskania zwolnienia z długu powinien złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

Pozwany nie podejmując w tym zakresie żadnych ustaleń a następnie podpisując porozumienie i wykonując je w efekcie świadczył osobie nie uprawnionej a nadto nie zwolnił się z długu.

Wierzytelności objęte tymi fakturami przysługują powodowi niezależnie od tego, że umowa faktoringowa nr (...) została rozwiązana na skutek wypowiedzenia złożonego przez powoda w dniu 21.10.2015r. Rozwiązanie umowy faktoringowej nie pociąga za sobą automatycznie rozwiązania zawartych w trakcie jej trwania umów przelewów wierzytelności i cesji zwrotnych.

Z uwagi na to, iż w ramach umowy faktoringowej nr (...), o czym mowa była we wcześniejszych rozważaniach powód nabył skutecznie wobec pozwanego wierzytelności objęte fakturami Vat nr (...) a pozwany uiszczając odpowiednio w dniu 10 grudnia 2014r. i 17 listopada 2014r. należności wynikające z tych faktur spłacił swój dług – nie przysługuje mu wierzytelność o zwrot zapłaconych kwot jako nienależnie świadczonych. Powyższe oznacza, że wierzytelność zgłoszona przez pozwanego do potrącenia nie istnieje a tym samym złożone przez niego oświadczenia o potrąceniu nie mogły wywrzeć skutku w postaci umorzenia z wierzytelnością dochodzoną przez powoda niniejszym pozwem. Zgłoszony przez pozwanego zarzut okazał się zatem niezasadny.

Biorąc pod uwagę powyżej przedstawione rozważania Sąd na mocy art. 509 § 1 i 2 k.c. i 510 §1 k.c. w związku z art. 535 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. uwzględnił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, nakładając na pozwanego obowiązek zwrotu powodowi poniesionych kosztów procesu. Pozwany obowiązany jest zwrócić powodowi kwotę 7.103 zł tytułem uiszczonej przez powoda opłaty sądowej od pozwu oraz koszty zastępstwa procesowego, które zostały ustalone przez Sąd w oparciu o przepis § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 poz. 1804), zgodnie z którym stawka minimalna powyżej 50.000 zł do 200.000 zł wynosi 5.400 zł. Biorąc pod uwagę, iż w niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosiła 142.041,60 zł, zdaniem Sądu przyznanie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł jest uzasadnione. Dodatkowe 17 zł stanowi wartość opłaty skarbowej za udzielone pełnomocnictwo.